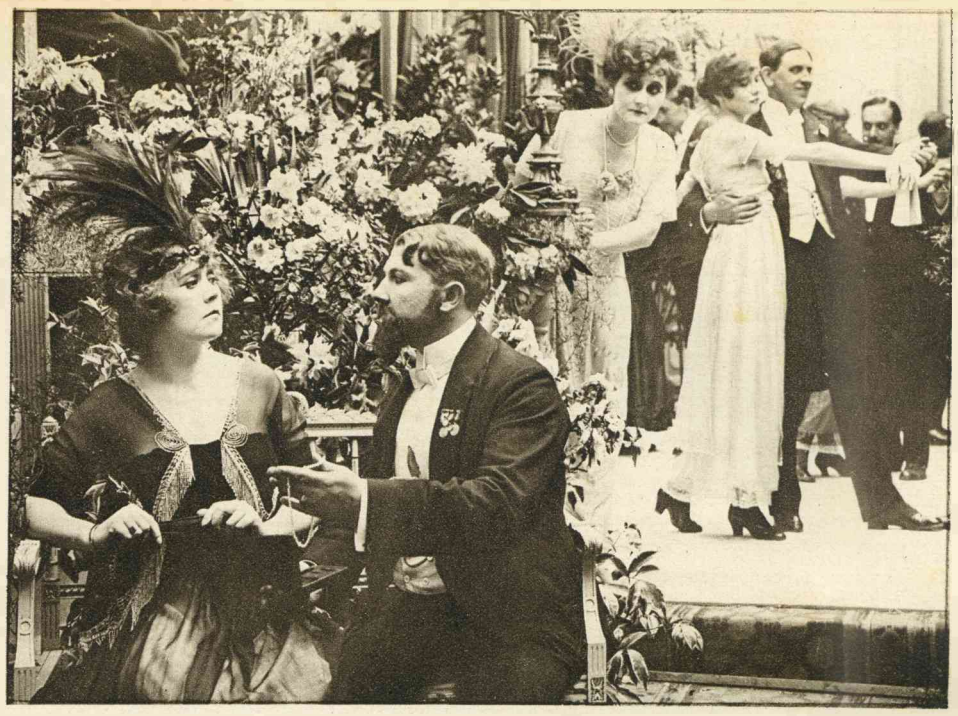

„Majoor Frans" van Mevr. Bosboom Toussaint. — Rolf (W. Hunsche) vertelt den generaal (Chrispijn Sr.) en Majoor Frans (Annie Bos) zijn avonturen uit Indië.

„La Renzoni" van Melati van Java. — De prins biedt La Renzoni (Annie Bos) een paarlcollier aan.

De Nederlandsche Literatuur :: in het Film ::

Wat het prentenboek is voor de kinderen, is het film voor de groote menschen. Tenminste, dit is het film in den laatsten tijd geworden, want de filmkunst is, vergeleken met andere takken van kunst, nog slechts een kind in de windselen, en gaat soms even heftig te keer als alle kinderen. Doch de verstandige lieden weten, dat het daarvan groeien moet, en maken zich niet ongerust.

De filmkunst is dan ook reeds aardig op weg om groot te worden, nu het technisch reeds lang mogelijk is films van iedere denkbare lengte, en op iedere denkbare plaats opgenomen, samen te stellen. Aan ontwerpen voor het film, d.w.z. goede ontwerpen, heeft het echter wel eens ontbroken.

In den beginne werden de meeste films gemaakt naar onderwerpen, gesproten uit de fantasie, van.... nu ja, van menschen, die dachten, dat ze maar fantasie noodig hadden zonder een beetje gelijkenis op de werkelijkheid.

Later gingen de filmregisseurs leentjebuur spelen bij de theaterwereld, en trachtten ze bekende tooneelstukken te verfilmen, liefst nog met bekende tooneelspelers er in, die dergelijke rollen twee- of driehonderd malen gespeeld hadden. En nog was het resultaat niet zoo, dat het aan de verwachtingen beantwoordde. Dit was dan ook niet te verwonderen. Het tooneel, waar het gesproken woord een groote zoo niet de grootste rol vervult, lijkt eigenlijk niet op het film, waar alleen maar te zien valt.

En gewoonlijk „gebeurt" er ook lang niet genoeg in een tooneelstuk om een film mede te vullen. Het was dus zeer zeker te verwachten, dat men de bronnen der literatuur zou aanboren in de hoop, dat deze rijker zouden zijn. En weldra bleek toen, dat deze onuitputtelijk waren.

Sedert het groote succes van een film als „Quo Vadis" van den pas overleden Poolschen schrijver Sienkiewicz, een film, dat iedereen zich nog wel herinnert, zijn er steeds meer boeken verfilmd.

Wel was in den beginne de gelijkenis tusschen de boeken en het film slechts klein, doch dit lag dikwijls aan de keuze van het boek, waarvan het onderwerp een andere behandeling voor het film vereischte.

Echter is het zeer goed mogelijk bij vele boeken om deze getrouw te volgen; het komt er hierbij vooral op aan, dat er in het boek „veel gebeurt" en dat lange beschouwingen of zielkundige studiën er een niet te groote plaats innemen.

„Krates" van Justus van Maurik. — Löbel (W. Hunsche) leert Krates vioolspelen.

Ook de Filmfabriek „Hollandia" wist tijdig met deze strooming mede te gaan, en zocht vooral haar onderwerpen in de Nederlandsche literatuur.

Het eerste film naar het werk van een Nederlandsch schrijver was „Krates", naar het bekende werk van Justus van Maurik.

Was dit slechts een eerste schrede op dezen weg, een tweede, welbewuste stap was de verfilming van den roman „La Renzoni", van Melati van Java, een romantisch verhaal, hetwelk zich bij uitstek goed leende voor verfilming, door de vele en spannende gebeurtenissen, welke het bevat. De première van dit film, te Amsterdam door de schrijfster bijgewoond, was dan ook een succes, voor onze Nederlandsche literatuur en industrie tegelijk.

„Majoor Frans", van Mevr. Bosboom Toussaint, was hierna, om zoo te zeggen, als vanzelfsprekend aan de beurt. Dit boek, grootendeels in briefvorm geschreven, levert op het eerste gezicht groote moeilijkheden op om het voor het film gereed te maken. Doch deze moeilijkheden werden gemakkelijk overwonnen door de gebeurtenissen, in willekeurige volgorde in de brieven verhaald, chronologisch te rangschikken, waarna er slechts overbleef het leven van „Majoor Frans" van af haar geboorte, in beeld te brengen.

Een vierde film had als onderwerp de geschiedenis uit „Gouden Ketenen" van Louise Stratenus. Hier echter is het boek zeer vrij gevolgd, daar het onmogelijk bleek om aan het milieu van vorsten en prinsen, waarin het verhaal speelt, vast te houden. Voornamelijk omdat de censuur in het buitenland niet gaarne ziet, dat men vorsten en prinsen dezelfde menschelijke hoedanigheden en vooral gebreken toedicht, als anderen aardschen stervelingen.

En daar de „Hollandia" hoofdzakelijk voor afzet naar het buitenland werkt, moest hierin toegegeven worden, op gevaar anders het film in verschillende landen verboden te zien.

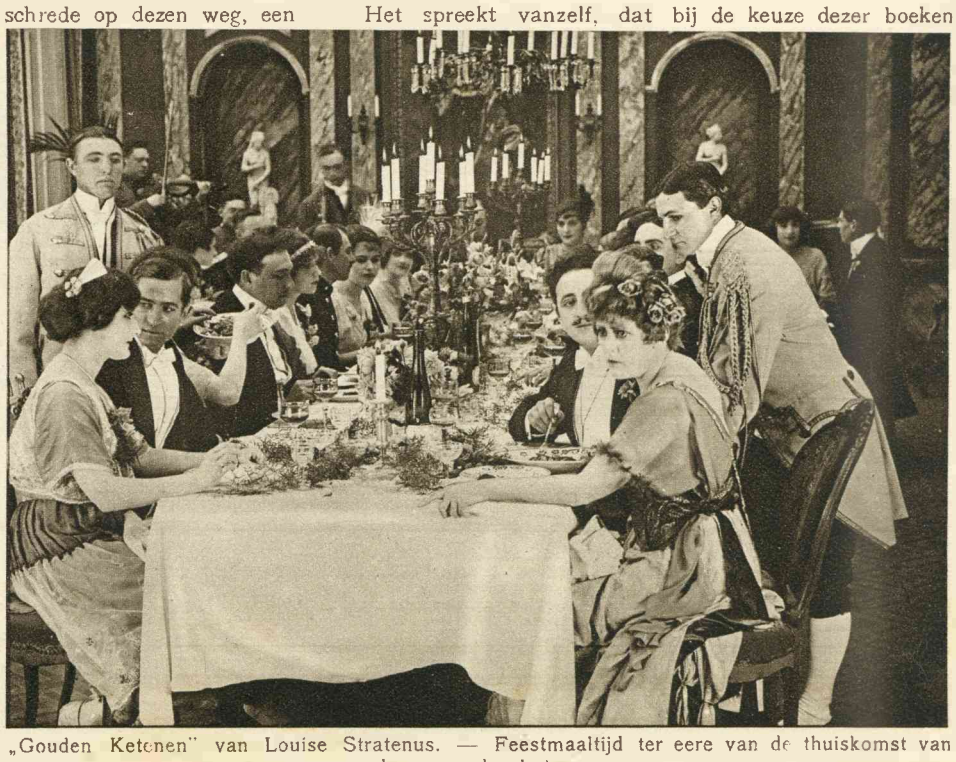
Het verhaal speelt nu in „voorname" kringen, waar ook wel eens verwikkelingen voorkomen volgens het spreekwoord; het boeiende van het stuk is er niet minder op geworden.

In het film naar den roman van Mr. Scheidius „Ulbo Garvema", zien we de geschiedenis van een Frieschen gouverneur-schoolmeester, die met zijn pupil getrouwd, steeds achtervolgd wordt door den haatdragenden schoonvader, doch die, ten slotte zijn dochter gelukkig ziend, het onrecht herstelt.

Het spreekt vanzelf, dat bij de keuze dezer boeken

„Ulbo Garvema" van Mr. Scheidius. — Erna (Lilly Bouwmeester) met haar grootmoeder (Paula de Waard) en haar vader (Vogeding) aan het sterfbed van haar broertje.

„Gouden Ketenen" van Louise Stratenus. — Feestmaaltijd ter eere van de thuiskomst van den zoon des huizes.